

Het orgel

Het bouwjaar van het orgel in de Oude Kerk te Barneveld is 1765. In dat jaar werd op 9 juni het hoofdwerk met aangehangen pedaal in gebruik genomen. Aangenomen wordt dat de bouwer Andreas Johannes Paradijs is geweest. Ook wordt de naam van Johan Warner genoemd. Het rugwerk werd korte tijd later toegevoegd (1766). In dit verband komen we dezelfde Johan Warner tegen.

In de loop der jaren worden er kleine en grotere reparaties uitgevoerd en zijn er veranderingen in de dispositie. In 1840 krijgt J.H. Holtgräve de opdracht het orgel weer in goede staat te brengen omdat het instrument nagenoeg onbruikbaar is. Op het hoofdwerk plaatst hij een Bourdon 16 vt en een Fagot 16 vt. De hoofdwerkkas wordt hiervoor verdiept en naar voren geplaatst. De Duitse orgelmaker L. Schwarze vervangt in 1899 de oorspronkelijke vier spaanbalgen door één magazijnbalg. Later is het orgel in onderhoud geweest bij Bik en Koppejan. Na de tweede wereldoorlog is het orgel dringend aan restauratie toe. Deze wordt opgedragen aan Ernst Leeflang orgelbouw en staat onder toezicht van Monumentenzorg. Uitgangspunt is om de dispositie van hoofd- en rugwerk terug te brengen naar de situatie van 1766. De windvoorziening wordt vernieuwd naar de toen geldende maatstaven namelijk een compacte windvoorziening zonder merkbare fluctuaties. Iedere "ademing" van de wind werd als een onvolkomenheid gezien. Ook wordt een nieuw vrij pedaal gemaakt, gesitueerd in twee torens naast de hoofdwerkkas. Dit werk wordt in 1956 opgeleverd. In 1983 volgt een nieuwe restauratie door Leeflang. Uitgangspunt is terug naar de oorspronkelijke situatie maar nu verder doorgevoerd dan in 1956. De hoofdwerkkas krijgt weer de oude maten en de registertrekkers van het rugwerk worden teruggeplaatst. Het vrije pedaal blijft gehandhaafd.

Orgelmakerij Reil uit Heerde voert vanaf 2009 in twee fasen herstelwerkzaamheden uit. Onder toezicht van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) wordt in 2009/2010 de oorspronkelijke opzet van een windvoorziening met spaanbalgen gerealiseerd. Na deze wijziging viel op dat er een ruimer klinkend en minder gespannen klankbeeld was ontstaan. Op basis van dit fraaie resultaat is er een plan voor de tweede fase gemaakt. Daarbij hoorde het al ingecalculeerde groot onderhoud maar in dit verband ook het intoneren van het pijpwerk op de nieuwe situatie. Op 12 april 2012 wordt het orgel weer in gebruik genomen.

Om de draagkracht van het orgel te verbeteren was er al langer de wens uitgesproken om een 16 voets register op het hoofdwerk te laten plaatsen. Omdat dit register er van oorsprong niet is geweest achtte de adviseur van de RCE Wim Diepenhorst de kans klein dat deze wens zou worden gehonoreerd. Daarom is onder zijn advies, in samenwerking met Orgelmakerij Reil, een pedaalplan opgesteld om meer draagkracht uit het pedaal te halen. Omdat het pedaal uit 1956 niet monumentaal is kon er geen subsidie op dit plan ontvangen worden. Om dit toch te kunnen realiseren is de Stichting Vrienden van het orgel Oude Kerk Barneveld opgericht. Deze Stichting heeft zich ten doel gesteld om het benodigde geld bij elkaar te brengen. Voorjaar 2017 kon aan Reil de opdracht verstrekt worden die vervolgens in de 2^e helft van dat jaar met het werk is begonnen. Op 17 februari 2018 heeft de officiële ingebruikname van het vernieuwde pedaal plaats gevonden.

Dispositie van het orgel

Hoofdwerk (C-c3)

Prestant (discant dubbel)	8 vt
Holpijp	8 vt
Octaaf	4 vt
Blokfluit	4 vt
Gemshoorn	4 vt
Holpijp	4 vt
Quint	3 vt
Octaaf	2 vt
Woudfluit	2 vt
Sexquialter (b/d)	2 st
Mixtuur (b/d)	4 st
Cornet (discant)	4 st
Trompet (b/d)	8 vt
Vox Humana (b/d)	8 vt

Rugwerk (C-c3)

Holpijp	8 vt
Prestant (discant)	8 vt
Prestant (discant dubbel)	4 vt
Roerfluit	4 vt
Quint	3 vt
Quint (discant)	3 vt
Octaaf (discant dubbel)	2 vt
Quint	1 1/3 vt
Sexquialter	2 st
Tertiaan	2 st
Mixtuur	2-4 st
Dulciaan (b/d)	8 vt

Pedaal (C-d1)

Subbas	16 vt
Prestant	8 vt
Gemshoorn	8 vt
Roerquint	6 vt
Octaaf	4 vt
Bazuin	16 vt
Trompet	8 vt